

[Thorkil Kristensen.]

mest antage, at handlingen ikke i og for sig er af folkeretsstridig karakter, forudsat at der betales fuld erstatning til aktionærerne, således som den ægyptiske regering har bebudet.

Derimod er der, som også den svenske udenrigsminister sagde i London, ikke nogen tvivl om, at nationaliseringen er et brud på koncessionen, idet denne løber til 1968 og derfor ikke kan bringes til ophør på et tidligere tidspunkt uden efter forhandling og overenskomst med det pågældende selskab.

Selvom den foretagne handling derfor kun er et retsbrud i egentlig privatretlig forstand, er det alligevel en handling med internationale perspektiver, idet denne kanal jo nok ejedes af et selskab, men den var af meget stor betydning for en lang række lande, hvorfor den også var undergivet en konvention af 1888, og der er grund til at understrege, at denne konvention ikke var tidsbegrænset, sådan som det gamle kanalselskabs koncession var det. Derfor må denne handling fra den ægyptiske regerings side skabe utryghed omkring kanalen. Uanset hvad man måtte mene om den folkeretlige karakter af det, der har fundet sted, er det egnet til at skabe mindre tillid til sikkerheden for den frie og uhindrede færdsel gennem kanalen i krig og fred. Det er jo det, der er baggrunden for den situation, der foreligger. Den ægyptiske regering har erklæret, at den agter fortsat at sikre sejladsens frihed, men alligevel efterlader det foretagne indgreb naturligvis en følelse af, at stillingen omkring kanalen er mindre sikker, end den før har været, og mindre sikker, end den efter kanalens hele internationale betydning burde være.

Det er derfor naturligt, at de lande, som har særlig interesse i trafikken gennem denne kanal, har drøftet stillingen, og det er det, der er foregået ved de to konferencer i London. Efter at det negative resultat af den på den første Londonkonference nedsatte 5 mands komités besøg i Kairo var blevet bekendt, måtte man sige, at indtrykket af utrygheden omkring kanalen var blevet bekræftet.

Der skete så det, at den engelske premierminister i underhuset bebudede oprettelse af en organisation til varetagelse af brugernes

interesser. Det var i det første øjeblik, da den engelske premierministers udtalelser blev bekendt, ret uklart for omverdenen, hvordan karakteren af denne sammenslutning egentlig skulle være, og jeg deler den betænkelighed, den højtærede stats- og udenrigsminister har givet udtryk for med hensyn til organisationen i den form, man måtte antage den ville få efter denne første bebudelse. Det er derfor naturligt, at der opstod betænkelighed i adskillige lande, og det var baggrunden for de forhandlinger, som har fundet sted på den 2. konference i London.

Det må erkendes, at ved denne 2. konference er der skabt noget større klarhed, end man før har haft om hensigterne med den nye organisation og også om de funktioner, som det er tanken at den skal udøve, selvom fuld klarhed ikke kan siges at være opnået, men det skal jeg senere vende tilbage til. Særlig må det understreges, at efter den 2. Londonkonference er den påtænkte organisations funktioner blevet mere snævert afgrænset, og det er mere klart — stærkere end tidligere — understreget, at man vil søge samarbejde med de ægyptiske myndigheder og hellere påtage sig økonomiske ofre end risikere, at det opståede spørgsmål skal udløse en egentlig strid — jeg tænker naturligvis derved på, at det har været antydnet, at man, hvis man ikke kan få skibene gennem kanalen ved samarbejde med de ægyptiske myndigheder, hellere vil sende dem en anden vej end at opnå en strid som følge af en ægyptisk nægtelse.

Ser vi nu på den deklaration, som ligger på tingets bord, vil jeg først udtale tilfredshed med, at den er omdelt, således at tingets medlemmer i den pause, der har været siden den højtærede stats- og udenrigsministers redegørelse, har kunnet gøre sig bekendt med det dokument, som er det reelle grundlag for vor debat.

Jeg vil dernæst sige, at selvom der er opnået forbedringer som følge af den sidste konferences forhandlinger, må man stadig erkende, at det ikke af erklæringen fuldstændigt kan ses, hvilke funktioner den pågældende organisation vil kunne komme til at udøve; men det må vel også i sandhedens interesse erkendes, at det kan være vanskeligt at give en udtømmende beskrivelse af dette, da man jo ikke kan forudse,